

CRISTINA TOMA:

„Am acumulat totul pas cu pas“

Pe Cristina Toma o știu de când era studentă la Academia de Artă Teatrală din Târgu-Mureș, fiind considerată încă de atunci o mare promisiune. Fapt confirmat de Premiul Criticii pe 1996 pentru „Cel mai bun debut“ – în rolul Alison din **Privește înapoi cu mânie** –, dar mai ales de felul cum a creat personajul Sarah Norman, pe care îl interpretează în prezent pe scena Odeon-ului, în **Copiii unui Dumnezeu mai mic de Mark Medoff**, spectacol realizat tot de Theodor Cristian Popescu; autorul majorității montajelor în care Cristina mai joacă la Teatrul Național din Târgu-Mureș.

□ **Sarah Norman impresionează, în interpretarea ta, datorită în primul rând dramatismului cu care execuți limbajul mimico-gestual. Ți-a fost greu să-l înveți?**

■ Limbajul mimico-gestual nu este atât de dificil de asimilat pe cât pare, pentru că majoritatea semnelor sunt deductibile, logice și seamănă foarte mult cu semnele pe care le facem și noi în viața obișnuită, pe care le atașăm unor cuvinte, unor expresii. Mai dificilă este dobândirea fluentei în executarea semnelor, fluentă care se poate căpăta doar prin exerciții. Exercițiul, în cazul meu, a constat în cele două săptămâni de studiu; am făcut însă „meditații“ cu d-na Janina Turcu de la Asociația Surdo-Mușilor și ulterior, în timpul repetițiilor pentru spectacol. Nu știu cât de mare e dramatismul cu care le fac, însă importantă în execuția tehnică e, de fapt, intenția cu care cineva le face. Semnele – după cum mi-a spus Janina și după cum am observat apoi și eu, studiind unele persoane cu această deficiență – sunt mult personalizate, după temperamentul fiecărui om. Le face fiecare după cum simte. Eu, Cristina, le făceam la început foarte abrupt, pentru că așa e felul meu de a fi, și a trebuit să lucrez mult pentru a le fluidiza, fără ca astfel să piardă din energie, pentru că energia nu trebuia să fie 100% a mea, ci a personajului. Felul de a fi al lui Sarah trebuia să fie același cu felul ei de a face semnele. Acestea două merg mână în mână. O să vedeți oameni care fac aceste semne foarte calm, pentru că așa e felul lor de a fi. E la fel cum vorbim noi, unul mai repede, altul mai încet. E același lucru.

□ **Ce te leagă afectiv pe tine, Cristina, de Sarah? Aveți ceva în comun?**

■ Poate, una dintre replicile din text, care mi-e foarte dragă și pe care, până când am făcut acest personaj, nu o socoteam tipică pentru mine, dar acum a devenit astfel: „Eu nu fac lucruri pe care nu le fac bine“. De fapt, mi-aș dori să pot fi așa... Să fac toate lucrurile din viața mea foarte bine, asta mi-aș dori.

□ **Cum o simți, cum o percepi pe Sarah, tu, ca actriță? Pentru că noi, spectatorii, am receptat-o fiecare în felul său.**

■ O fată căreia ani și ani de zile i s-a spus că nu o să se poată adapta lumii celor care aud și că doar această lume e de fapt „valabilă“. Copil fiind, firește că a crezut și că această credință a fost foarte puternică; o dată cu trecerea timpului, și-a dat seama că acest „instrument“ care-i lipsește nu o poate împiedica să trăiască împreună cu cei care aud. Dar e mereu circumspectă, pentru că fiecare greșeală pe care ar putea s-o facă, ceva nesemnificativ, ar putea să-i dărâme tot sistemul de valori. Trăiește într-un echilibru extrem de fragil.

□ **La un moment dat, ea totuși vorbește, iar momentul respectiv este cel în care „faci praf“ sala. Am văzut spectacolul de două ori și, de**

fiecare dată, în momentul în care o faci pe Sarah să vorbească, publicul a izbucnit în ropote de aplauze.

■ ?!?!... Momentul în care ea vorbește e momentul în care își ia inima în dinți și vrea să demonstreze că e mai bine să fie lăsată în pace, că această comunicare cu ceilalți nu ține neapărat de sunetele propriu-zise, cât de legăturile sufletești. Și, în clipa când nu este înțeleasă nici de James Leeds, pe care-l iubește foarte mult și care o iubește în aceeași măsură, trebuie să facă dovada faptului că existența lor e diferită și că împreună trebuie să găsească un alt fel de comunicare, nu cel pe care-l știm noi din viața de toate zilele. Și că trebuie să trăiască

„în alt loc“, cum spune ea în text, nu în lumea sunetelor sau a tăcerii. Dar nici unul dintre ei nu știe care este locul în care se vor întâlni și cum vor trăi mai departe.

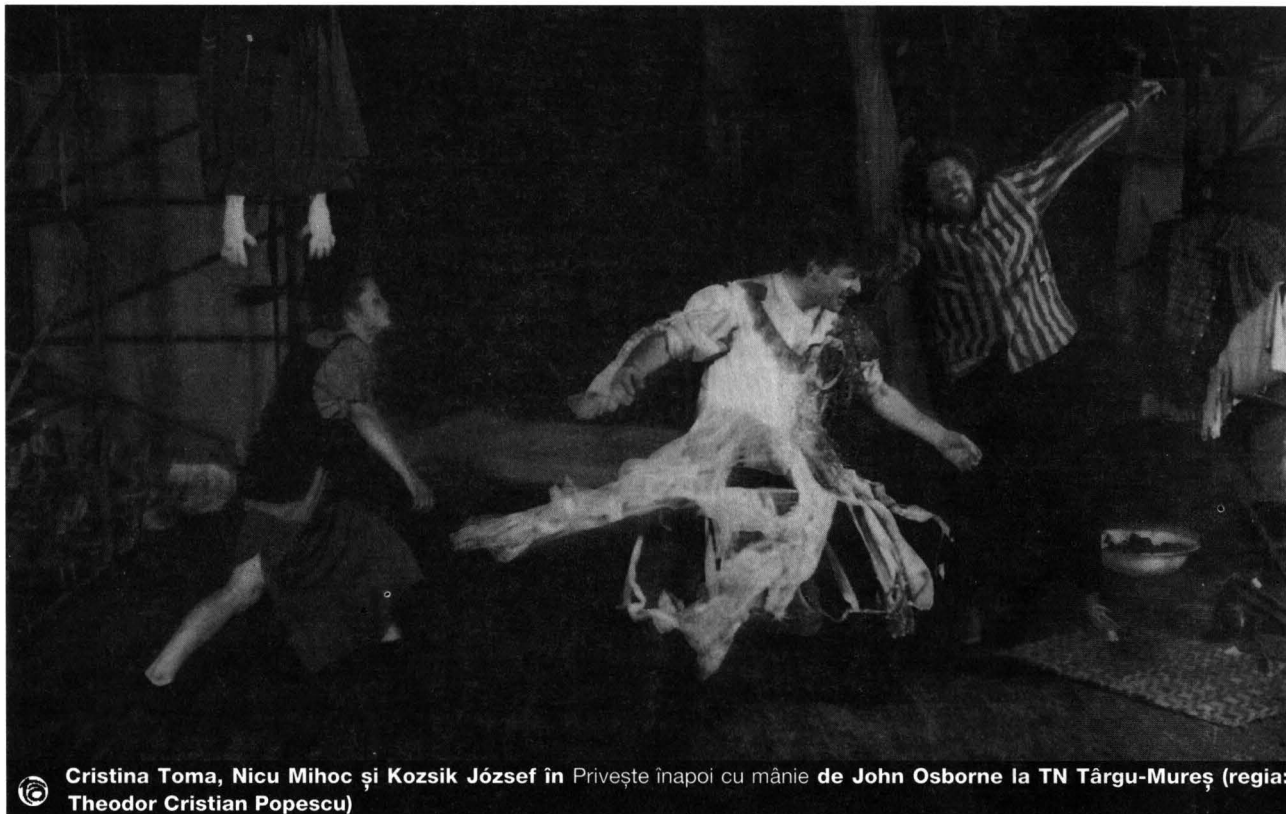
□ **Eu am înțeles că sunt două universuri paralele, care nu se pot intersecta.**

■ Dacă se intersectează, mie mi se pare că asta se întâmplă doar pentru mici frânturi de timp. Ei se iubesc foarte tare și trăiesc situațiile împreună, ajung să perceapă senzațiile împreună, ca și cum ar fi un singur suflet. Dar faptul că el crede că Sarah trebuie să se adapteze lumii obișnuite și să se schimbe o determină să-i spună la un moment dat că nimeni n-are dreptul s-o transforme după chipul și asemănarea lui, că ea și-a luat viața în mâini și că, dacă își asumă riscul de a trăi cu un auzitor, o face deoarece e foarte conștientă că poate. Sau, dacă nu poate acest lucru, este pentru că nu i se acordă încredere totală.

□ **Spre deosebire de rolurile anterioare, care erau cam la fel, personajul acesta nu seamănă cu nici unul jucat de tine până acum... Vorbește-mi despre actrița Cristina Toma și despre evoluția ei în timp, începând cu studenția la Târgu-Mureș.**

■ Poate că, până acum, personajele mele au fost din aceeași „zonă“ sau poate că nu am avut eu experiența și puterea de a căuta în mereu alte locuri din mine, pentru

© Cristina Toma, Nicu Mihoc și Kozsik József în *Privește înapoi cu mânie* de John Osborne la TN Târgu-Mureș (regia: Theodor Cristian Popescu)

fiecare personaj. Dar, categoric, acesta e unul dintre scopurile mele. Se spune că, o dată cu fiecare spectacol, intri într-o altă lume – și așa și este, în fond. Aici realmente asta s-a întâmplat: am intrat în lumea surzilor, la propriu; nu știu dacă nu mi-o doream, dar nu m-am gândit niciodată că se va întâmpla. Rezerva pe care o aveam față de ei (cum cred că majoritatea oamenilor au, chiar la o simplă întâlnire în autobuz) mi-a dispărut total, sunt foarte bucuroasă că pot să-i înțeleg – să le înțeleg și semnele, și pe ei. Și mi-am dat seama că nu e vorba neapărat de un handicap, cât de o ignoranță a noastră.

Cât privește celelalte personaje ale mele, am acumulat totul pas cu pas. Încet-încet, vreau să ajung la un fel foarte lucid de a lucra personajele, la o bază foarte solidă de abordare a lor, de la prima citire a textului până la ultima reprezentație în care joc. Și baza asta solidă, pe care abia o construiesc acum, e, după mine – poate minimalizez –, „despicarea firului în patru”: să iei viața personajului de la un cap la altul, să-i intuiești și să-i cunoști apoi toate trăsăturile și toate reacțiile, și toate să fie justificate de ceva de dinainte și de ceva de după... Așa cum e în viață, așa e și cu personajele. De asta par uneori atât de vii... Și poate că o să reușesc să le fac foarte diferite, dacă o să stăpânesc această tehnică de descoperire a lor.

□ **Suferi cumva de „complexul provinciei”? De faptul că ai terminat școala la Târgu-Mureș?**

■ Nu. Nu cred că e greu pentru un actor din provincie să vină la București. Scopul meu nu a fost să vin la București, în mod special, cu acest rol, pentru a demonstra ceva. Scopul meu a fost – mai ales când am aflat că voi juca alături de Adrian Pintea – să învăț cât mai mult. Nu mi-am dorit decât (așa cum spuneam că învăț acest traseu al descoperirii personajelor) să mă descopăr

și pe mine ca actriță, să prind curaj, să mă antrenez cât mai mult în tot ceea ce e necesar pentru un actor, de la învățarea limbajului mimico-gestual la călărie și până la... senzația pe care o ai când donezi sânge... Nu știu, poate e banal ce spun, dar toate aceste senzații pe care încep să le acumulez conștient, ca pe un soi de program cu mine însămi, le acumulez în scopul de a fi în orice moment, oricând, foarte bine antrenată pentru meseria asta.

□ **Cum s-a „desfășurat” pasiunea ta pentru teatru? Ești una dintre puținele actrițe despre care se poate spune, cu mâna pe inimă, că „le dă talentul afară din casă”...**

■ !/? Știu exact când mi-am dorit prima dată să fiu actriță. Eram în clasa a VII-a – era o perioadă în care veneau foarte multe spectacole în turneu la Târgu-Mureș, vedeam foarte mult teatru – și, la un spectacol cu Magda Catone și Claudiu Bleonț, care erau pe atunci la Teatrul „Valea Jiului” din Petroșani, țin minte că mi-a trecut prin cap un gând: „Cum ar fi să fiu în locul lor? Trebuie să fie foarte bine...” Apoi nu mai știu exact ce s-a întâmplat cu mine, știu că îmi plăcea din ce în ce mai mult, că îmi doream să fiu pe scenă, să treacă timpul mai repede ca să dau admiterea și să ajung actriță... Și am ajuns acum să nu-mi mai doresc să fac altceva... Sigur, dacă, Doamne ferește, n-aș mai putea face această meserie din cauza vreunui accident, ar trebui să mă reorientez... Dar, atâta timp cât pot s-o fac, cât știu ce fac bine și ce nu (mi-au confirmat-o reacția publicului, cronicile, premiile), consider că n-am dreptul să fac meseria asta dacă n-o fac foarte bine.

IOANA FLOREA